

Hva er IA-avtalen?

IA-avtalen er en intensjonsavtale om et mer inkluderende arbeidsliv, som opprinnelig ble inngått i 2001 som et samarbeid mellom myndighetene, arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjoner.

Mål

Redusere sykefraværet

Redusere frafall fra arbeidslivet

Fremme samarbeidet mellom tillitsvalgte og arbeidsgivere med sikte på å skape et godt arbeidsmiljø gjennom felles, forebyggende arbeidsmiljøinnsats

De viktigste virkningene i IA-avtalen

For Unio er spesielt disse fire virkemidlene viktige i IA-avtalen:

- Bransjerettet innsats gjennom egne bransjeprogrammer, som har vært spesielt rettet mot store sektorer med høyt sykefravær og/eller høy omstillingstakt.
- NAVs arbeidslivssentre, som er organisatoriske enheter i hvert fylke med oppgave å støtte IA-arbeidet på arbeidsplassene.
- Arbeidsmiljøsatsingen, som har tilbudt skreddersydde arbeidsmiljøverktøy for spesifikke bransjer og sektorer.
- Økonomisk tilskudd fra NAV til ekspertbistand med vanskelige sykefraværstilfeller.

Statens og avtalepartenes bidrag

- Økonomiske ressurser og virkemidler
- Tilrettelegge for aktiviteter som støtter avtalens intensjoner
- Mobilisere tillitsvalgte

Viktigste målet for Unio i IA-forhandlingene

Unios hovedmål i årets IA-forhandlinger har vært å sikre en avtale som forplikter både partene og myndighetene til et tett samarbeid om å redusere sykefraværet.

Sikre sykelønnsordningen.

Bli enige om konkrete tiltak for å få ned fraværet.

Beholde et nasjonalt og forpliktende trepartssamarbeid, der arbeidsgiverne, fagforeningene og myndighetene sammen jobber for et mer inkluderende arbeidsliv.

Hvorfor ble det brudd i forhandlingene om IA-avtalen?

- Uenighet knyttet til sykelønnsordningen
- Unio mener at LO og NHO har hovedansvaret for avtalen ikke ble fornyet grunnet ultimative krav.
- Ragnhild Lied forslag til et kompromiss ble avvist av LO.
- Unios utgangspunkt var en fireårig avtale, men kunne godta en treårig som et kompromiss.

Kan partene gjenoppta IA-forhandlingene?

Tonje brenna har i pressen ikke utelukket det

Partene og myndighetene møtes regelmessig i Arbeidslivs- og pensjonspolitisk råd (ALPR)

Naturlig å anta at rammen for videre samarbeid drøftes der

Neste møte i ALPR er i mars

LO har brutt med NHO og de andre på arbeidsgiversiden pga forhandlingsprosessen

Unio, akademikerne og YS ønsker en ny avtale og har bedt regjeringen gjenoppta forhandlingene

Hva betyr det at vi ikke har en IA-avtale lenger?

- Fra 1. januar 2025 vil vi ikke lenger ha en nasjonal avtale som forplikter myndighetene, arbeidsgiver-organisasjonene og arbeidstakerorganisasjonene til å samarbeide om å redusere sykefraværet og frafallet på norske arbeidsplasser.

Hvordan berører det medlemmene og de tillitsvalget fra 1. januar?

De sentrale partene på arbeidstaker- og arbeidsgiversiden har ikke lenger et forpliktende samarbeid om å redusere sykefravær og hindre frafall.

De alminnelige reglene for samarbeid på lokalt nivå, som følger av arbeidsmiljøloven, hovedavtalene og øvrige tariffavtaler, gjelder fortsatt. Der det allerede eksisterer et godt samarbeid om forebygging av sykefravær og arbeidsmiljø, oppfordres det til å fortsette dette arbeidet på lokalt nivå.

Hva skjer med bransjeprogrammer som er finansiert av midler knyttet til IA-avtalen?

- Under IA-avtalen 2019–2022 ble det etablert sju bransjeprogrammer. Unio har, i samarbeid med Utdanningsforbundet og Norsk Sykepleierforbund, vært engasjert i programmene for sykehus, sykehjem og barnehager.
- Uten en IA-avtale bortfaller statens forpliktelse til å finansiere disse programmene. Det er nå opp til de involverte partene å finne ut hvordan samarbeidet skal fortsette.
- Arbeidsgiverorganisasjonene må vurdere om de kan stå for finansieringen på egen hånd.

Konsekvenser for utvidet bruk av egenmeldinger?

Folketrygdloven krever at sykefravær utover arbeidsgiverperioden (16 dager) *skal* være legemeldt, mens fravær på opptil tre dager kan være egenmeldt, uten at arbeidsgiver kan kreve legemelding.

Myndighetene har, med bakgrunn i fastlegesituasjonen, satt i gang en prosess knyttet til reglene om egenmelding i folketrygdloven.

Det er usikkert om myndighetene vil gjøre endringer i reglene, men det er sannsynlig at det pågår en dialog mellom Arbeids- og inkluderingsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet om saken.

Er vi på vei mot karensdager i Norge?

Det er lite trolig. Det er bred enighet og solid kunnskap som viser at karensdager ikke har en positiv effekt på å redusere sykefraværet.

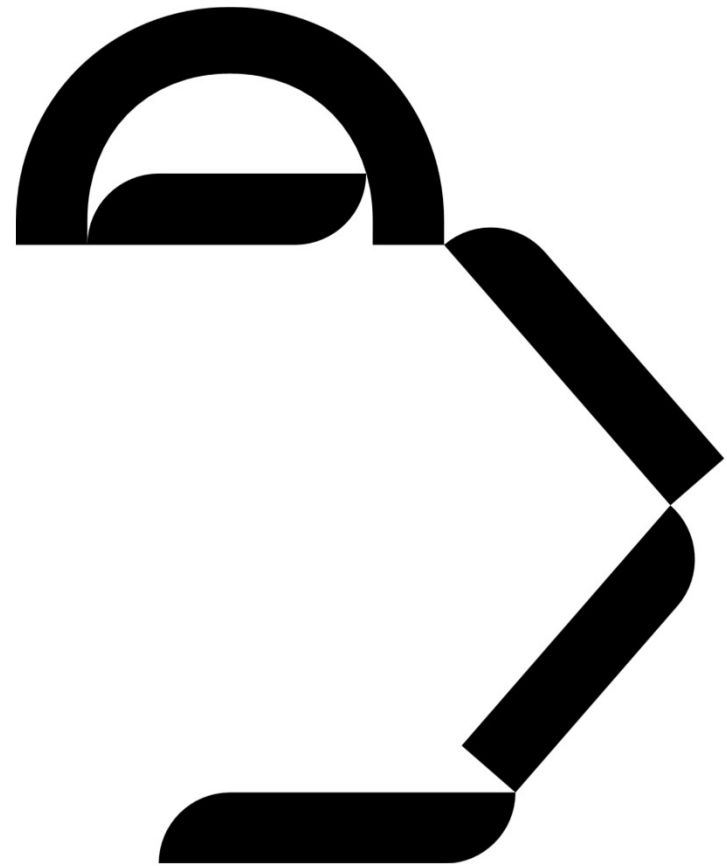
Unio er tydelige på at vi ikke støtter innføring av karensdager.

Hvordan kan foreninger bistå sine medlemmer i kjølvannet av bruddet i forhandlingene om ny IA-avtale?

Vi oppfordrer medlemsorganisasjonene til fortsatt å vektlegge forebyggende arbeidsmiljøarbeid i sin tillitsvalgtopplæring.

Omtrent 30–40 prosent av sykefraværet i Norge er arbeidsrelatert, noe som gir et stort potensial for å iverksette tiltak som kan redusere sykefraværet på arbeidsplassene.

IA- rådene?

I flere fylker har det vært etablert IA-råd

Ettersom NAVs arbeidslivsentre har spilt en sentral rolle i å drifte disse lokale IA-rådene, vil den videre skjebnen til disse sentrene trolig få betydning for hvordan det lokale samarbeidet utvikler seg i fylkene

Hvordan vi Unio jobbe videre med saken fra nå?

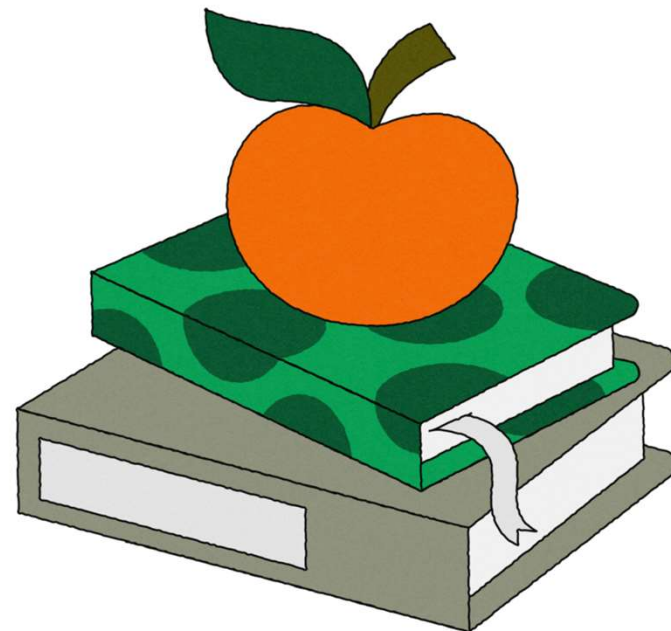
Unio har etablert en egen IA-kontaktgruppe sammen med medlemsorganisasjonene. I IA-kontaktgruppa vil vi drøfte hvordan vi best kan gå videre med saken, før vi tar den opp i vårt styre.

Ønsker Unio fortsatt en ny IA-avtale?

Unio ønsker fortsatt en IA-avtale, og beklager sterkt at forhandlingene brøt sammen.

Vi mener det er avgjørende at forebyggende arbeidsmiljøarbeid forblir høyt på dagsordenen i dialogen mellom tillitsvalgte og arbeidsgivere på arbeidsplassene.

Unio: Vil ha vern av
sykelønna gjennom ny
IA-avtale

Unios mål er å sikre dagens
sykelønnsordning for alle
arbeidstakere.

Vi ønsker å bli enige om
en IA-avtale som forplikter både
partene og myndighetene til et tett
samarbeid om
å redusere sykefraværet.

Hvorfor stiller Unio seg bak et kompromissforslag om en treårig IA- avtale?

Realiteten er at dersom vi ikke får til en avtale, slik det dessverre ser ut til nå, er de lovregulerte betingelsene for folk som blir syke i spill allerede nå – ikke om tre år. Får vi til en avtale, får vi også muligheten til å reforhandle og forlenge vernet ved avtalens utløp. Den muligheten får vi ikke igjen uten en ny avtale.

Har Unio latt seg
forlede av
arbeidsgiverne og gitt
etter på fredning av
sykelønnsordningen,
slik LO påstår?

Tonje Brenna har kalt inn til et nytt møte 28. januar.

Sammen med Akademikerne og YS har Unio bedt arbeidsminister Tonje Brenna fortsette forhandlingene om en ny IA-avtale fordi vi mener at det er muligheter til å komme til enighet. Statsråden har innkalt partene i arbeidslivet til et møte i slutten av januar. Vi har forventninger om at det møtet vil føre til en avklaring. Vi må løse dette der det hører hjemme, i trepartssamarbeidet.

Det blir ingen IA-avtale, ifølge Steffen Handal —

nestleder i LO, Steinar Krogstad er ikke enig med

Steffen

- Ingen vilje til kompromiss
- Ripe i lakke for trepartssamarbeidet, i følge Steffen Handal
- Ultimatumet til NHO og LO tidlig i forhandlingene ødela for prosessen
- Unio fortsetter arbeidet med å sikre et mer inkluderende arbeidsliv og tiltak som kan redusere sykefraværet
- Mange av de gamle virkemidlene som lå i IA-avtalen fortsetter
- Økonomisk ryggdekning ut 2025
- Unio er innstilt på videre samarbeide med partene om reduksjon av sykefravær og frafall fra arbeidslivet
- Ingen formell enighet om å gravlegge IA

